



Національний університет
«Одеська Юридична Академія»

Факультет прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)

Кафедра криміналістики, судових експертиз
та поліграфології

Національний центр судових експертиз
при Міністерстві юстиції
Республіки Молдова

Міжнародна громадська організація
«Конгрес Криміналістів»

Одеський науково-дослідний
Інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТЬОГО:
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ,
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ,
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ»



м. Одеса



05 червня 2026 року



КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО: ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ, ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

5 червня 2026 р.

*Одеса
2026*



CRIMINALISTICS OF THE FUTURE: DIGITAL INNOVATIONS, ARTIFICIAL INTELLIGENCE, GLOBAL CHALLENGES AND THREATS

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

5 June 2026

*Odesa
2026*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 20 від 12 червня 2026 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №4 від 22 червня 2026 року)*

Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози: збірник матеріалів міжнар. наук.–практ. конф. (м. Одеса, 5 черв. 2026 р.) / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, В. Шепітько, Д. Колодін, А. Колодіна Л. Аркуша, та ін.]; Нац. ун–т «Одеська юридична академія», кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології; Національний центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Республіки Молдова; Одеський науково–дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України, Міжнародна громадська організація «Конгрес криміналістів». Одеса: НУ «ОЮА», 2026. 564 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково–практичної конференції «Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози», проведеної 5 червня 2026 року Національним університетом «Одеська юридична академія» за участю українських та іноземних науковців, судових експертів, представників правоохоронних органів, практиків, приватних експертів і здобувачів наукових ступенів. Матеріали присвячено криміналістичним інноваціям, цифровим технологіям, штучному інтелекту, розслідуванню злочинів у кіберпросторі, кримінально–правовим і кримінологічним викликам цифровізації, а також кримінально–процесуальним, оперативнорозшуковим та криміналістичним аспектам документування злочинів у цифровий час.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та дотримання принципів академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2026

© Автори статей, 2026

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 20, June, 12, 2026)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 4, June, 22, 2026)*

Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 5 June 2026) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, V. Shepitko, A. Kolodina, D. Kolodin, L. Arkusha, et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine; International Public Organization «Congress of Criminalists». Odesa: NU «OLA», 2026. 564 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats», held on 5 June 2026 by the National University «Odesa Law Academy». The conference brought together Ukrainian and foreign scholars, forensic experts, representatives of law enforcement agencies, practitioners, private experts and postgraduate researchers. The materials cover criminalistics innovations, digital technologies, artificial intelligence, expert support for justice, investigation of crimes in cyberspace, criminal law and criminological challenges of digitalization, as well as criminal procedure, operational–search and criminalistics aspects of documenting crimes in the digital age.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high–quality academic contributions and adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2026

© Authors of articles, 2026



**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ПРОКУРАТУРИ ТА СЛІДСТВА
(КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ)
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ, СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ТА ПОЛІГРАФОЛОГІЇ
(м. Одеса, Україна)**

**NATIONAL UNIVERSITY «ODESA LAW ACADEMY»
FACULTY OF PROSECUTION AND INVESTIGATION
(CRIMINAL JUSTICE)
DEPARTMENT OF CRIMINALISTICS, FORENSIC EXAMINATIONS AND
POLYGRAPHOLOGY
(Odesa, Ukraine)**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЮСТИЦІЇ
РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА
(м. Кишинів, Республіка Молдова)
NATIONAL CENTRE OF JUDICIAL EXPERTISE
MINISTRY OF JUSTICE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
(Chişinău, Republic of Moldova)**

**ОДЕСЬКИЙ НАУКОВО–ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
(м. Одеса, Україна)
ODESA SCIENTIFIC RESEARCH INSTITUTE
OF FORENSIC EXAMINATIONS
MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE
(Odesa, Ukraine)**

**МІЖНАРОДНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«КОНГРЕС КРИМІНАЛІСТІВ»
(Україна)
INTERNATIONAL PUBLIC ORGANIZATION
«CONGRESS OF CRIMINALISTS»
(Ukraine)**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

Сергій КІВАЛОВ – Президент Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., академік;

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Мінас АРАКЕЛЯН – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Денис КОЛОДІН – декан факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Лариса АРКУША – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор.

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

Ольга КАТАРАГА – директор Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії, д.ю.н.;
Пьотр ПЄТКОВИЧ – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
Дмитро КІШКО – директор Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України;
Антоніна ЧЕРЕМНОВА – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
Валерій ШЕПІТЬКО – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

Дар'я МІНЧЕНКО – начальник відділу міжнародних зв'язків Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Таїсія ІВАНІЙЧУК – директор наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія», к.біол.н.;
Сергій СТАРОДУБОВ – декан факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Богдан ФАСІЙ – декан факультету судового та міжнародного права Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент
Євген ХИЖНЯК – декан факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент

- Віктор ЦИТРЯК** – заступник декана факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ГОЛОВА РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Вікторія ГРИНЕВИЧ** – в.о. директора Центру поліграфологічних досліджень та тестування, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Ірина ПИШНЕНКО** – провідний фахівець відділу ліцензування, акредитації та забезпечення якості освіти, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК / УКЛАДАЧІ:

- Лариса АРКУША** – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
- Антоніна ЧЕРЕМНОВА** – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
- Пьотр ПЕТКОВИЧ** – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
- Валерій ШЕПІТЬКО** – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ЛУКАЩУК Каріна.....	338
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ, НЕ ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОЗБАВЛЕННЯМ ВОЛІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	
ЛУЦЮК Павло.....	342
ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ВПЕРШЕ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ ТА СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ	
СИДОРЧУК Владислав, СИДОРЧУК Інна.....	348
КІБЕРТЕРОРИЗМ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА НАПРЯМКИ ПРОТИДІЇ	
СТЕПАНЕНКО Оксана.....	353
КІБЕРНАСИЛЬСТВО ЯК САМОСТІЙНА ФОРМА ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	
ТІТУНІНА Катерина.....	358
ПРОТИДІЯ РАДИКАЛІЗАЦІЇ ТА ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
ЦЕХАН Дмитро.....	362
ІДЕОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	
ЦИТРЯК Віктор.....	367
ЕФЕКТИВНІСТЬ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ В ПЕНІТЕНЦІАРНИХ УСТАНОВАХ	

СЕКЦІЯ 5.

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ, ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОКУМЕНТУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У ЦИФРОВИЙ ЧАС

АЛБУЛ Сергій.....	372
КРИМІНАЛЬНА РОЗВІДКА ЯК СИСТЕМНИЙ ЕЛЕМЕНТ КОМПЛЕКСНОЇ МОДЕЛІ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
ВАЩУК Олеся.....	377
ПРОБЛЕМИ ДОСТОВІРНОСТІ ФОТО- ТА ВІДЕОДОКАЗІВ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ DEERFAKE-ТЕХНОЛОГІЙ	

ВОЛОС Владислав.....	381
ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ ТА ФІКСАЦІЇ ЦИФРОВИХ СЛІДІВ У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ	
ВОЛОШИНА Владлена.....	384
ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ОТРИМАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ	
ГОНЧАРУК Владислава.....	387
СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ДЖЕРЕЛО КРИМІНАЛІСТИЧНИХ СЛІДІВ: ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОЗСЛІДУВАННЯ ТРАФІКІНГУ	
ГРЕБЕНЮК Сергій, КУШНІРЕНКО Наталія.....	391
СУДОВО–ДАКТИЛОСКОПІЧНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕВПІЗНАНИХ ТРУПІВ ТА ЇХ ОСТАНКІВ ЗА ЦИФРОВИМИ ЗОБРАЖЕННЯМИ ВІДБИТКІВ ПАЛЬЦІВ РУК ІЗ БІОМЕТРИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ	
ГРИНЕВИЧ Вікторія.....	397
МІЖ ЕФЕКТИВНІСТЮ ТА ВЕРХОВЕНСТВОМ ПРАВА: ПРАВОВІ Й ЕТИЧНІ МЕЖІ ЗАСТОСУВАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	
ДРИГА Єлизавета.....	401
ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
ЗАВТУР Віктор.....	406
ЦИФРОВИЙ ОБШУК У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОЇ МОДЕЛІ	
ЗАГОРОДНІЙ Ігор.....	412
АЛГОРИТМІЗАЦІЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З МОЖЛИВОСТЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗКРИТТЯ ТЯЖКИХ ТА ОСОБЛИВО ТЯЖКИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	
ЗАГОРОДНІЙ Віктор.....	419
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА ЯК ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КЕРІВНИКА НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	

DOI <https://doi.org/10.32837/11300.33606>

Загородній Ігор

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології
Національного університету «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0923-1887>
e-mail: zagorodniyiv@ukr.net*

АЛГОРИТМІЗАЦІЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З МОЖЛИВОСТЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗКРИТТЯ ТЯЖКИХ ТА ОСОБЛИВО ТЯЖКИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

У тезах досліджуються сучасні підходи до алгоритмізації досудового розслідування як одного з ключових напрямів підвищення ефективності діяльності органів досудового розслідування та прокурора при розкритті тяжких і особливо тяжких кримінальних правопорушень. Обґрунтовується необхідність впровадження структурованих алгоритмів прийняття процесуальних, тактичних і організаційних рішень на початковому та наступних етапах кримінального провадження.

З використанням інформаційних систем та елементів штучного інтелекту в процесі планування слідчих (розшукових) дій, аналізу доказової інформації та координації взаємодії між слідчим, детективом, прокурором і оперативними підрозділами.

Зазначено, що алгоритмізація сприяє стандартизації процесу розслідування, мінімізації процесуальних помилок, скороченню часу прийняття рішень, забезпеченню належного рівня доказування та підвищенню якості документування кримінальних правопорушень.

Робиться висновок, що створення та впровадження автоматизованих моделей підтримки досудового розслідування є перспективним напрямом розвитку криміналістики майбутнього та важливим елементом модернізації системи кримінальної юстиції України в умовах цифрової трансформації.

Ключові слова: алгоритмізація розслідування, досудове розслідування, криміналістика, автоматизоване робоче місце слідчого, цифрові технології, штучний інтелект, кримінальне провадження, доказування.

Zahorodnii Ihor

*Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Criminalistics,
Forensic Examinations and Polygraphology
National University «Odesa Law Academy»
Odesa, Ukraine*

**ALGORITHMIZATION OF PRE–TRIAL INVESTIGATION WITH THE
POSSIBILITY OF USING ELEMENTS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS
A BASIS FOR THE EFFECTIVE DETECTION OF SERIOUS AND
ESPECIALLY SERIOUS CRIMINAL OFFENCES**

The theses examine modern approaches to the algorithmization of pre–trial investigation as one of the key areas for improving the effectiveness of pre–trial investigation bodies and prosecutors in detecting serious and especially serious criminal offences. The necessity of introducing structured algorithms for making procedural, tactical and organizational decisions at the initial and subsequent stages of criminal proceedings is substantiated.

Particular attention is paid to the possibilities of using information systems and elements of artificial intelligence in the process of planning investigative search actions, analyzing evidentiary information, identifying priority investigative versions, systematizing criminal proceedings materials and coordinating interaction between the investigator, detective, prosecutor and operational units. It is emphasized that digital tools can provide analytical support for decision–making; however, they should not replace the procedural independence of authorized subjects of criminal proceedings.

It is noted that algorithmization contributes to the standardization of the investigation process, minimization of procedural errors, reduction of decision–making time, ensuring an appropriate level of proving and improving the quality of documentation of criminal offences. The conclusion is drawn that the creation and implementation of automated models for supporting pre–trial investigation is a promising direction for the development of criminalistics of the future and an important element in the modernization of Ukraine’s criminal justice system under conditions of digital transformation.

Key words: algorithmization of investigation, pre–trial investigation, criminalistics, automated workplace of an investigator, digital technologies, artificial intelligence, criminal proceedings, proving.

У сучасних умовах розвитку кримінальної юстиції України особливого значення набуває впровадження алгоритмізованих моделей організації досудового розслідування.

Зростання рівня організованої злочинності, використання злочинцями цифрових технологій, мобільного зв'язку, електронних платіжних систем та засобів конспірації потребує від правоохоронних органів нових підходів до організації слідчої діяльності.

Одним із найбільш перспективних напрямів удосконалення криміналістичного забезпечення досудового розслідування є алгоритмізація діяльності слідчого, детектива та прокурора, яка дозволяє забезпечити системність, послідовність та процесуальну правильність прийняття рішень на всіх стадіях кримінального провадження.

Особливої актуальності алгоритмізація набуває саме на початковому етапі розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів, коли від швидкості, повноти та узгодженості дій залежить можливість:

- своєчасного виявлення та фіксації слідів кримінального правопорушення; встановлення механізму події;
- визначення напрямків пошуку злочинця;
- недопущення втрати доказової інформації;
- організації переслідування «по гарячих слідах»;
- формування належної доказової бази.

У зв'язку з цим алгоритмізація досудового розслідування повинна базуватись на чіткій системі взаємодії:

1. слідчого;
2. оперативних працівників;
3. спеціаліста–криміналіста;
4. судового експерта;
5. прокурора як процесуального керівника.

Саме міжвідомча та міжфункціональна координація дозволяє забезпечити комплексний підхід до документування злочину та оперативного отримання доказової інформації.

Особливе значення має алгоритмізований огляд місця події як ключова процесуальна дія початкового етапу розслідування. Саме якісний огляд забезпечує отримання первинної доказової інформації, виявлення матеріальних та цифрових слідів, визначення способу вчинення злочину, ознак інсценування, механізму приховування слідів та інших криміналістично значущих обставин.

Перспективним напрямом розвитку алгоритмізації є інтеграція елементів штучного інтелекту та криміналістичної аналітики у діяльність правоохоронних органів. Використання цифрових платформ дозволяє автоматизувати підготовку процесуальних документів, аналіз слідчих ситуацій, контроль виконання завдань та прогнозування напрямків розслідування.

Таким чином, алгоритмізація досудового розслідування виступає не лише інструментом оптимізації роботи слідчого, але є важливим елементом сучасного криміналістичного забезпечення боротьби з тяжкими та особливо тяжкими

злочинами. Її впровадження сприяє підвищенню ефективності взаємодії між слідчим, експертом та оперативними підрозділами, забезпечує процесуальну дисципліну, зменшує ризик помилок та підвищує результативність розкриття кримінальних правопорушень.

Практичні аспекти алгоритмізації початкового етапу досудового розслідування

Важливою складовою алгоритмізації досудового розслідування є використання стандартизованих електронних шаблонів процесуальних документів, які забезпечують: процесуальну правильність оформлення; скорочення часу підготовки документів; мінімізацію технічних помилок; уніфікацію слідчої практики; контроль повноти фіксації доказової інформації.

Використання автоматизованих форм документів у спеціалізованих інформаційних системах дозволяє забезпечити єдині стандарти документування та покращити процесуальний контроль з боку прокурора.

Сучасна криміналістика потребує активного впровадження цифрових технологій під час огляду місця події, особливо в умовах воєнного стану та розслідування масштабних злочинів.

Особливого значення набуває застосування:

- цифрової фото– та відеофіксації високої роздільної здатності;
- 3D–сканування місця події;
- геопросторової фіксації координат доказів;
- мобільних криміналістичних лабораторій;
- бодікамер слідчих та оперативних працівників;
- систем автоматичного збереження цифрових даних;
- безпілотних літальних апаратів (дронів).

Застосування дронів є особливо ефективним:

- під час огляду територій після ракетних ударів; документування наслідків бойових дій;
- огляду великих площ руйнувань;
- виявлення вибухонебезпечних предметів;
- пошуку слідів переміщення техніки;
- фіксації масових поховань;
- побудови цифрових моделей місця події.

Такі технології дозволяють забезпечити безпеку учасників слідчої дії, оперативність збору доказів та збереження обстановки місця події у цифровому форматі.

У сучасних умовах розвитку криміналістики та цифровізації кримінального провадження технології штучного інтелекту можуть виступати ефективним допоміжним інструментом для слідчого, детектива, прокурора, науковця та викладача юридичних дисциплін.

Практичне застосування ШІ є особливо актуальним під час:

- алгоритмізації слідчих (розшукових) дій;

- аналізу типових слідчих ситуацій;
- формування криміналістичних версій;
- підготовки методичних рекомендацій;
- створення уніфікованих шаблонів процесуальних документів;
- моделювання початкового етапу розслідування;
- систематизації криміналістичної інформації;
- підготовки навчальних матеріалів та наукових досліджень.

Особливу ефективність використання ШІ демонструє під час дослідження інсценувань самогубства, умисних вбивств із застосуванням вогнепальної зброї; приховування слідів злочину, організації огляду місця події та координації взаємодії слідчого, експерта та оперативних працівників.

Водночас ключовим елементом ефективної роботи зі штучним інтелектом є професійно сформульоване питання (запит). Саме якість, логічність та криміналістична грамотність поставленого завдання визначають рівень отриманого результату.

Штучний інтелект не замінює професійне мислення слідчого чи науковця, а систематизує інформацію, дозволяє аналізувати великі масиви даних, структурує нормативний та методичний матеріал, пропонує алгоритми дій, формує логічні моделі розслідування, допомагає виявляти взаємозв'язки між доказами та прискорює підготовку процесуальних і аналітичних документів.

Таким чином, штучний інтелект у криміналістиці слід розглядати як сучасний інструмент інтелектуальної підтримки діяльності правоохоронних органів.

Головною перевагою використання ШІ є можливість поєднання професійного досвіду слідчого або науковця з високою швидкістю аналітичної обробки інформації, що сприяє підвищенню ефективності розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів.

Основна межа – ШІ не може замінити процесуальне рішення людини, адже штучний інтелект є допоміжним аналітичним інструментом, але: не є суб'єктом кримінального провадження; не має процесуального статусу; не несе юридичної відповідальності; не може оцінювати докази за внутрішнім переконанням у розумінні КПК України; не може приймати остаточні процесуальні рішення.

Кінцеве рішення завжди залишається за слідчим, детективом, прокурором, слідчим суддею чи судом.

Надмірне використання штучного інтелекту у кримінальному провадженні може спричинити низку суттєвих ризиків. Насамперед існує небезпека втрати професійного мислення слідчого, оскільки постійне покладання на алгоритми здатне формувати шаблонний підхід до розслідування. У таких умовах знижується рівень криміналістичної інтуїції, аналітичного мислення та уваги до нетипових слідів, деталей і обставин конкретного кримінального правопорушення. Використання технологій штучного інтелекту не повинно підміняти професійну

оцінку людини, адже саме слідчий здатний комплексно аналізувати фактичні дані та враховувати індивідуальні особливості кожного провадження.

Окрему проблему становить можливість формування помилкових висновків штучним інтелектом. Оскільки робота таких систем залежить від якості та повноти вхідних даних, ШІ може генерувати логічно обґрунтовані, проте фактично неправильні результати. Особливо небезпечним це є під час розслідування інсценувань, складних способів приховування злочину, аналізу поведінки осіб та оцінки психологічних аспектів. У подібних випадках автоматизований аналіз не завжди здатний врахувати всі приховані чи нестандартні обставини кримінального правопорушення.

Крім того, застосування штучного інтелекту пов'язане з процесуальними ризиками. Існує небезпека автоматичного копіювання текстів, шаблонного оформлення процесуальних документів та втрати індивідуалізації кримінального провадження. Такі недоліки можуть негативно впливати на допустимість доказів, законність проведення слідчих (розшукових) дій, а також на забезпечення прав учасників кримінального провадження.

Пропозиції щодо удосконалення кримінального процесуального законодавства України

Сучасні виклики зумовлюють необхідність подальшого розвитку кримінального процесуального законодавства України у напрямі цифровізації та впровадження новітніх технологій у діяльність органів досудового розслідування. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій особливої актуальності набуває питання нормативного врегулювання використання автоматизованих систем підтримки прийняття процесуальних рішень, які можуть сприяти підвищенню ефективності аналізу інформації та оптимізації роботи слідчого.

Перспективним напрямом удосконалення кримінального процесуального законодавства є визначення процесуального статусу цифрових моделей місця події та результатів 3D-фіксації, що дозволить забезпечити належне використання сучасних засобів документування доказової інформації. Не менш важливим є врегулювання порядку застосування безпілотних літальних апаратів під час проведення слідчих (розшукових) дій, оскільки такі технічні засоби дедалі активніше використовуються для фіксації обстановки місця події, пошуку доказів та документування наслідків кримінальних правопорушень.

Подальшого вдосконалення потребує й система процесуального документообігу. Доцільним видається запровадження єдиних електронних стандартів процесуальних документів для органів досудового розслідування, що сприятиме уніфікації процесуальної практики та підвищенню оперативності кримінального провадження. Водночас актуальним є створення інтегрованої цифрової платформи взаємодії слідчого, прокурора, експерта та оперативних підрозділів з метою забезпечення швидкого обміну інформацією та координації процесуальної діяльності.

Окрему увагу необхідно приділити розширенню можливостей дистанційної участі спеціалістів та експертів у проведенні слідчих (розшукових) дій, що є особливо важливим в умовах воєнного стану та обмеженого доступу до окремих територій. Крім того, потребують удосконалення механізми фіксації, збереження та захисту електронних доказів, адже саме цифрова інформація дедалі частіше виступає важливим джерелом доказування у кримінальному провадженні.

Перелік використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.